

Čolu nad Vipavo na poziv šolskega vodstva prijavilo ter tudi osebno izročilo imenovanemu vodstvu vsoto 30.800 K na peto vojno posojilo. To vsoto je šolsko vodstvo izročilo denarnemu zavodu v Šturjah pri Ajdovščini.

—r— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je podpisala petega vojnega posojila 4000 K.

—r— Napredna občina. Občinski odbor mesta Kranja je za leto 1916 dovolil te podpore; Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 200 K, Zavodu sv. Nikolaja v Trstu 30 K, Društvu Mladika v Ljubljani 50 K, Podpornim društvom za slovenske dijake na Dunaju, v Gradcu ter Pragi po 50 K in Narodni čitalnici v Kranju za ljudsko knjižnico 250 K.

—r— Odlikovanje. Poročnik v rezervi nekega pehoinega pešpolka Drago Česnik je bil odlikovan s Signum laudis za hrabrost pred sovražnikom. Nahaja se na jugozapadnem bojišču od začetka vojne z Italijo in je bil že poprej odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda. Odlikovani poročnik je sin tovariša Dragotina Česnika, nadučitelj v Knežaku. Čestitamo obema!

— Stotnik generalnega štaba Anton Lokar, sin tovariša nadučitelja v p. Ivana Lokarja iz Ljubljane, je dobil od turškega sultana za uspešno sodelovanje pri turški vojski Medždije red IV. razreda. Imenovani je dobil tekmo vojne poleg več avstrijskih že tudi bolgarsko odlikovanje. Čestitamo očetu in sinu!

—r— Iz ljudskošolske službe. Na lastno prošnjo je zaradi bolezni začasno vpokojena učiteljica Ivana Smoletova v Planini pri Logatcu; namesto nadučitelja Friderika Pehanija, ki je zaradi bolezni na dopustu, bo suprirala na šoli v Trebnjem preizkusna kandidatinja Avgusta Spetzlerjeva; namesto učiteljice Ivane Nagu-Zalokarjeve, ki ima dopust zaradi bolezni, je nastavljen za suplentinjo na šoli v Orehoviči abs. učiteljska kandidatinja Justina Hitjiva; namesto obojele učiteljice Viljemine Vidičeve bo suprirala na šoli v Poljanah abs. učit. kandidatinja Jožefina Webrova. — Brezplačna šolska praksa na II. mestni slovenski deški ljudski šoli v Ljubljani je dovoljena izprašani učiteljici Ljudmili Slanovčevi. — Namesto obojele učiteljice Helene Franketove bo suprirala na ljudski šoli v Brezjah abs. učit. kandidatinja Franciška Baragova; na šestrazrednici na Viču bo supriral nadučitelj Matija Lavrenčič iz Št. Petra pri Gorici; na zasebni nemški ljudski šoli v Spodnji Šiški so nastavljeni kot pomožne učiteljice Marg. Ranzingerjeva, Marija Achtschinova, in Ida Reitzeva. — Namesto obojele učiteljice Kristine Ravnikarjeve bo suprirala v Sv. Križu abs. učit. kandidatinja Zofija Miklavčičeva; namesto obojele učiteljice Marije Bianchini-Mohorčičeve bo suprirala v Šturjah abs. učit. kandidatinja Josipina Černetova; dosedanja suplentinja Josipina Kmetova bo začasno vodila šolo. — Namesto obojelega nadučitelja Friderika Pehanija bo začasno vodil šolo v Trebnjem definitivni učitelj Gustav Spetzler; prov. učiteljica Gizela Ušeničnikova je prestavljena nazaj na ljudsko šolo v Mengšu, suplentinja Helena Fischerjeva je imenovana za prov. učiteljico v Stranjah ter bo začasno tudi vodila šolo. Namesto vpoklicanega nadučitelja Franca Rojine bo vodila začasno štirirazrednico v Šmartnem def. učiteljica Marija pl. Kleimayrova; bivša provizorična učiteljica v Radomljah Angela Nerima bo suprirala namesto vpoklicanega nadučitelja v Stranjah Maksa Komana; provizorični učitelj Franc Rant v Št. Patru na Krasu je imenovan za provizoričnega učitelja pri Sv. Petru v Ljubljani. Začasno je vpokojena učiteljica Antonija Vohinc Mahkotova v Cerkljah. — Namesto obojele učiteljice Jožefine Zakrajškove bo suprirala na ljudski šoli v Blatni Brezovici bivša poizkusna kandidatinja na Vrhniki Albina Levstikova.

—r— Deželni odbor je dočel ljudskošolskemu učiteljstvu za kmeljski pouk v šolskem letu 1915/16 remuneracijo za vso deželo enotno po 1 K 20 vin. za uro.

—r— Umrila je pri Sv. Jurju pod Kumom dne 11. t. m. gospa Franja Pečnikova, rojena Stoparjeva, soproga nadučitelja tovariša Josipa Pečnika, v cvetoči dobi 22 let. Pokopali so jo v Šmartnem pri Litiji. Bila je plemenita, blaga slovenska žena. — Kruto prizadetemu tovarišu naše iskreno sožalje, pokojnici pa ljub spomin!

—r— Skrbstvo za ubožno šolsko mladino. Na deželnem predsedstvu kranjskem se je ustanovil pod častnim predstvom župana dr. Ivana Tavčarje upravni odbor Dnevni zavetišča za ubožno šolsko mladino v Ljubljani, ki se na seji dne 14. t. m. sledeče konstituiral: Predsednik: Michael Opeka, c. kr. dež. šolski nadzornik; podpredsednik: Ernest baron Schönberger, c. kr. dež. vlade svetnik; tajnik in blagajnik: Fran Lavtižar, c. kr. šolski nadzornik; namestnik: Jakob Dimnik, nadučitelj, odborniki: dr. Vinko Gregorič, primarij, dr. Demeter Bleiweis vitez Trsteniški, c. kr. sanitetni nadzornik, Gustav Nebenführer, nadupravitelj dež. dobrotelnih zavodov, Janko Nep. Jeglič, nadučitelj, Božidar Valenta, šolski ravnatelj.

—r— 40 letnica šolskega nadzornikovanja. Iz Postojne nam pišejo: Dne 12. decembra t. l. je preteklo polnih štirioaset let, odkar je bil g. šolski ravnatelj Ivan Thuma imenovan za c. kr. okrajnega šolskega nadzornika v postojnskem okraju. Pač redek slučaj, ki mu ni enakega v Avstriji in mogoče niti izven mej naše države, da bi kak šolnik nepretrgoma tako dolgo dobo oskrboval posel okrajnega šolskega nadzornika! V logaškem šolskem okraju nadzoruje ljudske šole že 21 let. Številne čestitke, ki jih je obče priljubljeni slavjenec prejel iz vseh krogov, zlasti pa od zvesto vdanega mu učiteljstva, so najlepši dokaz, da uživa povsod visoko spoštovanje, naklonjenost in ljubezen. Posebno ga je počastilo občinsko zastopstvo v Postojni, ki ga je ravno na dan njegovega jubileja prijetno presenetilo in imenovalo za častnega meščana mestne občine postojnske. Dne 12. t. m. so tukajšnji uradniki, učiteljstvo in duhovščina priredili gospodu nadzorniku v hotelu „Jama“ časten večer, ki so na njem v toplih besedah proslovljali njegove nemilne zasluge za šolstvo z željo, naj bi mu bilo usojeno še mnogo let v krepkem zdravju javno službovati v prid in blaginjo učilstva in šolske mladine!

Štajerske vesti.

—š— Učiteljska gosp. in kreditna zadruga v Celju je razposlala vsem lanskim naročnikom „Naročilne in plačilne liste.“ Kdor ni dobil tega lista in bi rad naročil časopise po zadugi, naj se takoj oglasi zanj v Liboje, p. Petrovče. — Imenovana zadruga je podpisala 1000—K. V. vojnega posojila pri Zadrugi Zvezi v Celju. — Clan načelstva, poročnik g. Fran Voglar, je zaradi težkih naporov v hudi zimi obolel in se nahaja v rezervni bolnici v Salzburgu.

—š— „Lehrerbund“ v Gradcu, to je zveza celokupnega štajerskega nemškega in slovenskega učiteljstva, izda za leto 1917. šematizem za štajersko šolstvo. Že leta 1913, ko je bil izdan zadnji šematizem, so objavili, da bodo šolski kraji imenovani tudi v slovenskem jeziku, kar bistveno poveča praktično vrednost take priročne knjige za spodnještajersko učiteljstvo. Šolska vodstva, ki morajo uradoma doposlati potrebne podatke uredništvu, naj pristavijo tudi domače slovensko ime svojega kraja: odbornike, ki jih je poslalo v Zvezin odbor slovensko učiteljstvo, pa pozivljamo, naj vplivajo pri uredništvu, da se ta naša zahteva letos dosledno izvede.

—š— Iz Slovenske Bistrice nam pišejo: V vrsto odlikovanih učiteljev je stopil danes — t. j. 13. t. m. — tudi enoletni prostovoljec narednik Fran Žagar, učitelj na okol. deški ljudski šoli v Celju. Poveljnik I. stotnije rez. čast. šole v Slov. Bistrici mu je pripel na prsi železni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje za zasluge, ki si jih je tov. Žagar pridobil kot rač. podčastnik na italijanskem bojišču potem, ko je okreval po težki rani, dobljeni v Galiciji spočetkom vojne. Tov. Žagar je v vojni že izza mobilizacije. — Čestitamo iskreno!

—š— Dobrna pri Celju. Učiteljica Helena Levstikova je za svoj razred podpisala 100 K V. vojnega posojila, ki jih je nabrala med dobrotniki šole. Ta denar se pripiše kot kapital v prid šolske kuhinje.

Goriške vesti.

—g— Za slovenske begunske otroke v taborišču Wagna pri Lipnici sprejme ondotna uprava izprašano vrtnarico. Hrana in stanovanje v taborišču; mesečna plača 75 K. Prošnje za to mesto, ki jim je prišlo izpričevala, je vposlati na baročno upravo.

Tržaške vesti.

—t— Za šolske potrebščine je daroval učencem deške CM šole na Acquedotto g. Jakob Perhanc, trgovec, 30 K, za kar se mu učenci kot tudi učiteljstvo najlepše zahvaljujejo.

—t— Odlikovanje tržaškega slovenskega šolnika. Minister za uk. in bogočastje je podelil z razpisom z dne 30. nov. 1916, št. 35.961, nadučitelju obče ljudske šole na Opčinah, Stefanu Ferlugi, ob priliki stalne upokojitve v priznanje mnogoletnega marljivega delovanja v šoli in izven šole naslov ravnatelja. Iskreno čestitamo vrlemu kulturnemu delavcu!

—t— Šolska kosila v Trstu. Po prizadevanju namestnika Fries-Skeneta so v Trstu uvedli šolska kosila tudi na nemških državnih in slovenskih občinskih šolah v Trstu in okolici. Zaenkrat samo v omejenem številu, a poseben odbor dela na to, da bi dobivali vsi potrebni šolski otroci v šoli kosilo, oziroma zajtrk. Sedaj so razmere te le: V mestnih šolah je 13.605 učencev, od

teh je prosilo za kosilo 7113 otrok, dobiva ga doslej 1913 otrok; v okoliških šolah (Barkovlje, Sv. Ivan, Rojan, Škedenj in zgornja okolica) je 5825 otrok, od teh je prosilo za kosilo 3214, dobiva ga 786. Vsega je torej v tržaških občinskih šolah 19.430 otrok, med temi 10.427 ubožnih, ki jim bi bilo preskrbeti brezplačno kosilo. K temu treba prišteti še otroke na nemških državnih in slovenskih zasebnih šolah. Odbor za šolska kosila se sedaj dogovarja z merodajnimi činitelji, kako urediti vprašanje stroškov in organizacije za uvedbo splošnih šolskih kosil za vse ubožne šolske otroke. Glavno besedo bo vsekakor imela aprovizacijska komisija, ki bo preskrbovala potrebna živila in prevzela na svoje rame najbrž tudi del stroškov ostalo bi dali mestna občina in država. Nekaj malega bodo prispevali tudi manj ubožni starši.

—t— Spominska lipo v Rojanu. Iz Rojana poročajo „Edinosti“: V soboto, dne 16. t. m. je rojanska ljudska šola praznovala izredno slovesnost. V spomin na čas, ki ga živimo, na dogodke, ki nam pretresajo srea, je mladina rojanske šole vsadila pred šolskim domom lipo — simbol ljubezni do ožje slovenske in širje domovine in ljubezni do cesarja in njegove rodovine. Slavnost je počastil s svojo navzočnostjo g. okrajni šolski nadzornik Ivan Nekerman. Ob 1/2 8. se je udeležila šolska mladež z učiteljskim zborom sv. maše v farni rojanski cerkvi. Po cerkveni slovesnosti se je mladina zbrala na primerno okrašenem prostoru pred šolskim poslopjem, kjer je z velikim zanimanjem in posebno zbranostjo prisostvovala določenemu vzpored. Točka za točko se je vrstila, pesem za pesmijo je vrela iz čistih otroških grl, da se je okolo stoječim materam in odraslim ukradla skrivaj solza radosti iz oči. Izmed vsega naj posebe omenim, da je blagoslovljenje vsajene lipe izvršil šolski katehet g. Musizza. Šolski voditelj Fr. Fonda je v lepem govoru primerno pojasnil otrokom pomen dneva in slavnostnega čina. Starejša učenka in mlajši učenec sta izborno deklamirala vsak svojo pesem, spisani nalašč za to priliko. Točno in lepo izjavljano je bilo petje pod vodstvom učitelja Gruntarja. Okolo 1/2 10. je slavnost končala. Otroci in starši so se vračali domov s trdno zavestjo, da „naš je ta dom. V njem svoj smo gospod; in za kraljevstvo nam tuja ni mari! Šesto stoletje habsburški nam rod z žezlom pravičnim že tod gospodari...“

Mi pa pristavljamo, da bi bilo tudi za naprej tako!

Podpisujte V. vojno posojilo!
O uspehih svojega dela za to posojilo nas takoj obvestite!

Z Dunaja.

Novo poslopje tehnike bodo zgradili na Dunaju. Skupina tvorničarjev je izjavila, da da za novo zgradbo 2 milijona kron; stavbišče, vredno 600.000 kron, bo darovala dunajska mestna občina. Poslopje bodo zidali za aspanškim kolodvorom.

Umril je na Dunaju poveljnik vojaškega geografskega zavoda fcm. Oton Frank.

Proti tuberkulozi. Na Dunaju se je 17. t. m. vršilo zborovanje, na katerem so razpravljali o tuberkulozi in posebno o odnošajih med vojno in tuberkulozo. Zborovanja so se udeležili zastopniki vojaške in civilne oblasti.

Nemci na dunajskem vseučilišču v manjšini. „Reichspost“ prinaša o razmerju slušateljev na dunajskem vseučilišču v zimskem tečaju 1915-16 ta števila: 632 juristom iz Galicije in Bukovine stoji nasproti samo 831 juristov iz ostalih avstrijskih dežel; pri filozofih je razmerje 412 : 670, pri medicincih celo 596 : 416. Ker je od slušateljev iz ostalih avstrijskih dežel najmanj ena tretjina nenemškega rodu, nastane važno dejstvo, da so v vojnem času Nemci na dunajskem vseučilišču v manjšini.

Vojne doklade za državne uslužbence so že dovoljene od 1. dec. dalje. Tako poročajo. Doklade niso enotne, marveč so posebe določene za samske, ožjenjene, za tiste, ki imajo otroke, in za tiste, ki jih nimajo; najvišje doklade dobe družine, ki imajo več nego dva otroke. Delavci, sluge, poduradniki in nižji uradniki dobe bistveno višje doklade nego visoki uradniki. — Radovedno se izprašujemo, kaj se zgodi z učiteljstvom, ki ni v državni službi? Državnemu učiteljstvu je namreč glasom istega poročila dovoljena v isti izmeri kakor lani zopetna enkratna podpora.

Iz Prage.

Mecen češkega naroda. Iz Prage nam pišejo: V Lounu na Češkem je umrl t. dni v 77. letu svoje dobe nekdanji industrialec Josip Sila, ki je imenoval Osrednjo Matico šolsko za svojega glavnega dediča. V svoji

oporoki se je spomnil raznih narodnih in dobrotelnih ustanov in svojih sorodnikov. Po odbitku vseh teh legatov utegne ostati šolski družbi okoli 100.000 K. Ta znesek pa more družba v smislu želje pokojnikove reklamirati šele po vojni. Narod bo blagoslovljal spomin tega dobrotnika, pridruživšega se veliki vrsti drugih, ki so na sličen način z dejanjem posvedočili svojo ljubezen do naroda.

O profesorju Masaryku nam pišejo iz Prage: Medtem, ko so še nedavno listi poročali, da deluje poslanec profesor Masaryk na londonski univerzi, javljajo sedaj iz Petrograda, da je filozofična fakulteta tamkajšnje univerze ponudila dr. Masaryku profesuro, ki jo je ta tudi sprejel. Profesor Masaryk je baje že v Petrogradu ter prične skoraj s svojimi predavanji.

Iz Zagreba.

Pogojna kazenska obsodba na Hrvatskem. Iz Zagreba nam poročajo: Na Hrvatskem imamo zakon z dne 26. avgusta, ki je uvedel pogojno kazensko obsodbo. Pred sodiščem v Osijeku sta morala dva fantiča odgovarjati zaradi neke tatvine. Sodnik ju je proglasil krivima in obsodil vsakega na 2 dni zapora. Obenem pa je z ozirom na olajševalne okoliščine na podlagi rečenega zakona proglasil, da se izvršitev kazni odloži za leto dni. Ako se v tem času ne pregrešita proti zakonu, se kazni sploh ne izvrši, in ne nastopijo za njiju posledice, združene s kazensko obsodbo. Hrvatska sme biti zadovoljna, da ima tak zakon, ki odgovarja modernim nazorom o namenu kazenske justice, ki je: boljšanje in ne uničevanje eksistenc. Posebno velja to za mlade ljudi, ki so grešili bolj iz lahkomišljenosti nego pa iz nagona do greha. — Take mladostne grešnike bo dobrota zakona o pogojni obsodbi gotovo v največših vrstah vračala zopet na pravo pot, dočim bi izvršitev kazni, posebno pa nje posledice morda usodno vplivale na vse njihovo poznejše življenje. — Tak zakon je res moderno delo!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Na stotisoče ljudi je vojna že uničila — tiskarskega škrate ne more! V članek, ki smo ga zadnjič priobčili o Levcu, je ta hudoba natresla nekaj napak, ki jih je treba popraviti. Na 2. strani proti koncu prvega odstavka beri: izčerpalo (ne izčrpala!), na 3. strani v 3. vrsti spodaj: razboljena (ne razbeljena!), proti koncu prve kolone na isti strani: nič poziranja (ne pozivanja!), v opazki pod črto dvakrat: stopnica (ne stopnjica!), v 2. koloni v 5. vrsti zgoraj: ustaviti (ne vstaviti!), proti koncu iste kolone: aranžirajte (ne angažirajte!), in proti koncu tretje kolone: dovolj (ne dovolj!) Druge napake lahko preskočimo brez jeze.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

V današnji številki prilagam o p. n. naročnikom poštne položnice, ki se naj jih za vplačila izaljučno poslužujejo, ker moramo za p. nak. plačevati zvišano dostavnino.

Na levem, belem robu prejemnice je napisan morebitni dolg, kdor nima ničesar napisanega, je z naročnino na čistem do 31. dec. t. l.

Vztrajajte in podpirajte stanovsko glasilo, ki se vedno poteza za naše pravice in koristi in pridobivajte mu novih naročnikov. List je vsled vojnih razmer tudi mnogo izgubil in more le tedaj uspevati, ako ga z rednim vplačevanjem naročnine krepko podpirate.

Vsem p. n. naročnikom in naročnicam želi srečno in boljše novo leto

Upravništvo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Radivoj Korene.

Last in založba „Zaveze avstrijskega jugoslovenskega učiteljstva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Naročajte in širite naš list!
— Pridobivajte mu novih naročnikov! — Poravnajte staro in obnovite novo naročnino!

Učiteljica

v lepem kraju Spod. Štajerja v toplicah želi menjati s kolegino, najboljšo v okolici Celja ali pa tudi drugje ob železnici. Naslov na upravništvo lista,